

Na podlagi 64. člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo in 53/05) minister za šolstvo in šport izdaja

P R A V I L N I K

o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik ureja pristojnosti organov in organizacij, zadolženih za organizacijsko in vsebinsko pripravo ter izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli.

II. PRIPRAVA IN IZVEDBA NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA

2. člen

(Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja)

Nacionalno preverjanje znanja vodi Državna komisija. Sestavljajo jo predsednik in sedem članov, ki jih imenuje minister, pristojen za šolstvo (v nadaljevanju: minister).

Predsednik in člani Državne komisije so imenovani izmed:

- visokošolskih učiteljev s fakultet, ki izobražujejo učitelje (en član),
- strokovnih delavcev Ministrstva za šolstvo in šport (dva člana),
- strokovnih delavcev Zavoda Republike Slovenije za šolstvo (en član),
- strokovnih delavcev Državnega izpitnega centra (en član),
- ravnateljev osnovnih šol (en član),

– učiteljev predmetov, iz katerih se opravlja nacionalno preverjanje znanja, ki sodelujejo tudi pri nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju strokovnih delavcev (en član),

– strokovnjakov za metodologijo vrednotenja znanja (en član).

Na seje državne komisije so vabljeni predstavniki predmetnih komisij, predstavniki Zavoda RS za šolstvo (v nadaljevanju: ZRSS), predstavniki Državnega izpitnega centra (v nadaljevanju: RIC), ki sodelujejo pri nacionalnem preverjanju znanja, po potrebi pa tudi konzulenti, ki jih Državna komisija imenuje za metodologijo in vrednotenje znanja.

Komisija izmed članov na predlog predsednika imenuje namestnika predsednika.

Predsednik, namestnik predsednika in člani komisije se imenujejo za štiri leta in so lahko ponovno imenovani.

Komisija ima strokovnega tajnika, ki je delavec RIC.

3. člen

(pristojnosti Državne komisije)

Državna komisija skrbi za zanesljivost, učinkovitost in preglednost sistema nacionalnega preverjanja in ima naslednje pristojnosti:

- pripravi izhodišča za nacionalno preverjanje znanja,
- opravlja koordinacijo v zvezi z delom predmetnih komisij,
- sprejme navodila za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja in za vrednotenje znanja ter navodila za prilagojeno izvajanje nacionalnega preverjanja znanja za učence s posebnimi potrebami,
- sprejme navodila za varovanje podatkov v postopku priprave gradiv in navodila za varovanje podatkov pri izvedbi nacionalnega preverjanja znanja,
- potrdi informacijo o nacionalnem preverjanju znanja, namenjeno širši javnosti, za posamezno šolsko leto, na podlagi predloga RIC in ZRSS,
- sprejme letno poročilo o izvedbi in dosežkih nacionalnega preverjanja znanja, ki ga najkasneje do

31. decembra tekočega leta predloži ministru in Strokovnemu svetu Republike Slovenije za splošno izobraževanje,

- analizira dosežke nacionalnega preverjanja znanja,
- skupaj s predmetnimi komisijami pripravi poročilo o doseganju standardov znanja,
- oblikuje predloge in pobude za ministra v povezavi z dosežki nacionalnega preverjanja znanja,
- opravlja druge naloge v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja.

4. člen

(Državni izpitni center – RIC)

RIC opravlja strokovne, razvojne, organizacijsko-tehnične in druge naloge, povezane z nacionalnim preverjanjem znanja:

- pripravi predlog navodil za izvedbo nacionalnega preverjanja in za vrednotenje znanja skupaj z ZRSS,
- pripravi predlog navodil za prilagojeno izvajanje nacionalnega preverjanja znanja za učence s posebnimi potrebami,
- v sodelovanju z ZRSS pripravi predlog informacije o nacionalnem preverjanju znanja za posamezno šolsko leto za Državno komisijo,
- organizira in tehnično izvede nacionalno preverjanje znanja,
- predpiše način za določitev šifer učencev za nacionalno preverjanje znanja,
- vodi in hrani zbirke nalog za nacionalno preverjanje znanja,
- daje Državni komisiji in predmetnim komisijam potrebno strokovno in tehnično pomoč,
- ureja izvedbo financiranja Državne komisije in članov predmetnih komisij, ki niso zaposleni v ZRSS,
- pripravlja in vzdržuje informacijski sistem, vezan na nacionalno preverjanje znanja,
- pripravlja podatke in analize oziroma primerjalne analize o dosežkih učencev pri nacionalnem preverjanju znanja v državnem in mednarodnem merilu,
- v sodelovanju s predmetnimi komisijami pripravi strokovno poročilo za Državno komisijo,
- na osnovi dosežkov in analiz nacionalnega preverjanja znanja predlaga Državni komisiji izboljšave pri izvedbi nacionalnega preverjanja znanja,
- v sodelovanju z ZRSS pripravi letno poročilo s povzetkom o izvedbi in analizi dosežkov nacionalnega preverjanja znanja in ga predloži Državni komisiji,
- objavlja in izdaja gradiva za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja,
- opravlja druge naloge v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja.

5. člen

(Zavod Republike Slovenije za šolstvo – ZRSS)

ZRSS opravlja strokovne, organizacijske, razvojne in druge naloge, povezane z nacionalnim preverjanjem znanja:

- pri pripravi in izboru nalog za nacionalno preverjanje znanja zagotovi strokovnjake, ki delujejo v okviru ZRSS, praviloma izmed članov razširjene predmetne komisije,
- organizira vrednotenje nalog nacionalnega preverjanja znanja pri območnih enotah ZRSS,
- organizira izobraževanje učiteljev, ki bodo vrednotili naloge,
- na podlagi analize dosežkov nacionalnega preverjanja znanja predlaga Državni komisiji in ministru izboljšave pri šolskem delu in izobraževanju učiteljev,
- na podlagi analize dosežkov izvajajo ustrezno svetovalno in razvojno delo,
- na podlagi analize dosežkov pripravlja strokovne rešitve za spremembe in dopolnitve učnih načrtov in jih predlaga pristojnemu strokovnemu svetu,
- v sodelovanju z RIC pripravi predlog informacije o nacionalnem preverjanju znanja za posamezno šolsko leto za Državno komisijo,
- v sodelovanju z RIC pripravi letno poročilo s povzetkom o izvedbi in analizi dosežkov

nacionalnega preverjanja znanja in ga predloži Državni komisiji,
– opravlja druge naloge v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja.

6. člen

(medsebojne obveznosti RIC in ZRSS)

RIC in ZRSS medsebojne obveznosti uredita s sporazumom. K sporazumu si pridobita soglasje ministra.

7. člen

(predmetne komisije)

Predsednika in člane predmetnih komisij za pripravo in izbor nalog za posamezno nacionalno preverjanje imenuje minister izmed predmetnih svetovalcev ZRSS in zunanjih strokovnjakov za posamezno predmetno področje za obdobje štirih let in so lahko ponovno imenovani. Imenujejo se predmetne komisije za slovenščino, madžarščino, italijanščino, matematiko, angleščino, nemščino, geografijo, zgodovino, fiziko, kemijo, biologijo, državljansko vzgojo in etiko, tehniko in tehnologijo, likovno vzgojo, glasbeno vzgojo in športno vzgojo.

Predmetno komisijo sestavljajo predsednik in najmanj trije člani, od katerih sta vsaj dva učitelja.

Komisija ima naslednje pristojnosti:

- pripravi gradivo za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja, gradivo za zbirko nalog in za strokovna poročila,
- daje strokovno podporo RIC pri analizi dosežkov nacionalnega preverjanja znanja,
- oblikuje moderirana navodila za vrednotenje nalog nacionalnega preverjanja znanja,
- pripravi merila za vrednotenje dosežkov nacionalnega preverjanja znanja,
- odda gradiva v skladu s sklepi in navodili Državne komisije,
- pripravi poročilo za preteklo šolsko leto najkasneje do 30. septembra tekočega leta,
- opravlja druge naloge.

8. člen

(osnovna šola)

Za pripravo in izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli je odgovoren ravnatelj, ki v skladu z navodili za izvedbo pripravi podrobnejši izvedbeni načrt šole. Ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole imenuje namestnika za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja. Vrednotenje nalog nacionalnega preverjanja znanja ob koncu obdobj opravijo učitelji v okviru svoje letne delovne obveznosti.

Ravnatelj po zaključku nacionalnega preverjanja znanja v posameznem šolskem letu pripravi poročilo o izvedbi in analizo dosežkov, ki je sestavni del letnega poročila o realizaciji letnega delovnega načrta šole.

9. člen

(vrednotenje nalog ob koncu drugega obdobja)

Vrednotenje nalog ob koncu drugega obdobja se izvede na šoli v skladu z navodili za vrednotenje nalog.

Ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole imenuje učitelje, ki vrednotijo naloge nacionalnega preverjanja znanja.

Učitelj, ki vrednoti naloge posameznega učenca, je praviloma učitelj, ki učenca ni poučeval, in izpolnjuje pogoje za poučevanje predmeta, iz katerega se izvaja nacionalno preverjanje znanja.

10. člen

(vrednotenje nalog ob koncu tretjega obdobja)

Vrednotenje nalog ob koncu tretjega obdobja v sodelovanju s predmetnimi komisijami organizira in izvede ZRSS na svojih območnih enotah v skladu z navodili za vrednotenje nalog. Naloge nacionalnega preverjanja znanja na območnih enotah ZRSS vrednotijo učitelji, ki jih imenujejo ravnatelji šol izmed učiteljev predmeta, ki se vrednoti, in so praviloma le učitelji, ki učenca niso poučevali. Za vrednotenje nalog ravnatelji zagotovijo ustrezno število učiteljev v skladu z navodili ZRSS.

11. člen

(način in trajanje nacionalnega preverjanja znanja)

Nacionalno preverjanje znanja se opravlja pisno. Učenec ga opravlja v šoli, v katero je vključen. Opravljajo ga vsi prijavljeni učenci 6. razreda in vsi učenci 9. razreda v Republiki Sloveniji na isti dan ob isti uri.

Na isti dan učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja le iz enega predmeta.

Nacionalno preverjanje znanja pri posameznem predmetu traja najmanj 45 in največ 90 minut.

Za učence, ki se izobražujejo na domu, veljajo enaka določila glede načina in trajanja nacionalnega preverjanja znanja kot za druge učence.

Za učence s posebnimi potrebami, učence v bolnišničnih oddelkih ter učence s poškodbami se trajanje izvedbe nacionalnega preverjanja določi z izvedbenimi navodili.

12. člen

(roki za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja)

Nacionalno preverjanje znanja se izvede praviloma v mesecu maju.

Učenci 9. razreda, ki se zaradi bolezni ali drugih utemeljenih razlogov v rednem roku ne morejo udeležiti nacionalnega preverjanja znanja, imajo pravico do opravljanja nacionalnega preverjanja znanja v naknadnem roku, praviloma v mesecu juniju.

Datume za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja ter datum objave tretjega predmeta za vsako šolsko leto določi minister s podrobnejšimi navodili o šolskem koledarju.

V roku, določenem s podrobnejšimi navodili o šolskem koledarju, šola posreduje na RIC podatke o učencih, ki bodo opravljali nacionalno preverjanje znanja.

13. člen

(potek nacionalnega preverjanja znanja)

Ravnatelj v skladu z navodili za izvedbo določi prostore, kjer bo potekalo nacionalno preverjanje znanja, in nadzorne učitelje, ki bodo prisotni.

Potek nacionalnega preverjanja znanja ob koncu drugega obdobja nadzoruje en učitelj, ob koncu tretjega pa dva učitelja.

Nadzorni učitelj ne sme biti učitelj predmeta, pri katerem nadzoruje potek nacionalnega preverjanja znanja.

Naloge nadzornega učitelja lahko opravljajo vsi strokovni delavci šole.

14. člen

(vpogled in poizvedba)

Učenec in njegovi starši imajo pravico do vpogleda v učenčeve ovrednotene pisne naloge nacionalnega preverjanja znanja, v prisotnosti učitelja na šoli in v roku, določenem s podrobnejšimi navodili o šolskem koledarju.

Učenec ima po vpogledu v ovrednotene pisne naloge možnost poizvedbe, s katero preveri, ali so naloge ovrednotene v skladu z navodili za vrednotenje. Morebitna sprememba dosežka se izvede v skladu z navedenimi navodili.

Ob koncu drugega obdobja se poizvedba izvede v šoli, ob koncu tretjega obdobja pa se vpogled izvede v šoli, poizvedbo pa opravi ravnatelj na območni enoti ZRSS.

15. člen

(obveščanje o dosežkih učenca)

Dosežki učenca so izraženi v točkah in v odstotku.

Učenci 6. razreda prejmejo obvestilo, v katerem so vpisani dosežki pri predmetih, iz katerih je potekalo nacionalno preverjanje znanja. Šola razdeli učencem obvestilo po preteku roka za vpogled in poizvedbo v skladu s podrobnejšimi navodili o šolskem koledarju.

Učence 9. razreda šola seznaniti z dosežki ob vpogledu v ovrednotene pisne naloge nacionalnega preverjanja znanja, dosežki učenca pa se vpišejo v zaključno spričevalo.

16. člen

(ugovor na dosežek pri nacionalnem preverjanju znanja ob koncu tretjega obdobja)

Če učenec in starši menijo, da je pri ugotavljanju dosežka učenca pri nacionalnem preverjanju ob koncu tretjega obdobja prišlo do pisne ali računske napake, lahko starši v treh dneh po prejemu zaključnega spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor.

Ravnatelj najpozneje v treh dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo, v kateri je vsaj en član, ki ni zaposlen v šoli. Če komisija ugotovi, da je pri ugotavljanju dosežka učenca prišlo do pisne ali računske napake, se postopek ugotavljanja dosežka ponovi. Odločitev komisije je dokončna.

17. člen

(odrasli)

Določbe tega pravilnika se smiselno uporabljajo tudi za odrasle oziroma šole in organizacije za izobraževanje odraslih, ki izvajajo program osnovne šole za izobraževanje odraslih.

Odrasli, ki so vpisani v program osnovne šole za odrasle, opravljajo nacionalno preverjanje znanja v šoli oziroma drugi organizaciji za izobraževanje odraslih, v katero so vpisani. Če odrasli niso redno vpisani, opravljajo nacionalno preverjanje znanja v katerikoli šoli oziroma organizaciji za izobraževanje odraslih, ki izvaja program osnovnošolskega izobraževanja za odrasle.

III. JAVNOST IN VAROVANJE PODATKOV

18. člen

(zaupni podatki)

Gradivo za nacionalno preverjanje znanja, nabor nalog, šifre učencev in rasporeditev nadzornih učiteljev so zaupni podatki.

Osebe, ki imajo dostop do podatkov iz prejšnjega odstavka, morajo varovati te podatke kot tajne in ravnati v skladu z navodili za varovanje podatkov.

Osebe, ki ravnajo v nasprotju s tem pravilnikom in navodili za varovanje podatkov, so odškodninsko in kazensko odgovorne.

19. člen

(vzorčenje nalog)

Po opravljenem nacionalnem preverjanju znanja RIC od osnovnih šol pridobi primeren vzorec ovrednotenih nalog za raziskovalne, analitične in izobraževalne namene.

V primerih iz prejšnjega odstavka in kadar se ovrednotene naloge uporabijo za učne namene, identiteta učencev in šole v teh nalogah ne sme biti razpoznavna.

20. člen

(prisotni pri nacionalnem preverjanju znanja)

Nacionalnemu preverjanju znanja poleg učencev, ki opravljajo nacionalno preverjanje znanja, ter nadzornih učiteljev lahko prisostvujejo tudi ravnatelj oziroma njegov namestnik, predsednik sveta staršev, predsednik sveta šole oziroma njuna pooblaščenca ter pooblaščenec RIC in ZRSS.

IV. HRANJENJE DOKUMENTACIJE

21. člen

(način in rok hranjenja dokumentacije)

Dokumentacija, ki se nanaša na nacionalno preverjanje znanja, se hrani v arhivu šole, na kateri je učenec opravljal nacionalno preverjanje.

Šola hrani dokumentacijo v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja učenca najmanj eno leto po opravljenem preverjanju znanja.

Šola na pisno zahtevo učenca ali njegovih staršev lahko pred uničenjem dokumentacije iz prejšnjega odstavka učencu izroči pisne naloge, povezane z nacionalnim preverjanjem znanja.

V. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

22. člen

(razveljavitev pravilnika)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli (Uradni list RS, št. 19/01, 74/01, 26/03 in 75/04), uporablja pa se do začetka uporabe tega pravilnika.

23. člen

(uveljavitev in začetek uporabe pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2005.

Št. 011-03-24/2005

Ljubljana, dne 30. junija 2005.

EVA 2005-3311-0013

dr. Milan Zver l. r.

Minister

za šolstvo in šport